

Verslag bijeenkomst vervolg unilocatie 11 september 2012

Enschedekamer Stadhuis Haarlem

Aanwezig: zie bijlage 1 presentielijst

Opening en toelichting op de avond

Wethouder Jack van der Hoek heet de aanwezigen welkom. Uit de grote opkomst is te concluderen dat het onderwerp leeft en dat er behoefte is aan gezamenlijk terug- en vooruitkijken. Het voorstel om de unilocatie te huisvesten aan het Klein Heiligland is door het college in de raadsvergadering van 24 mei j.l. teruggetrokken nadat bleek dat er geen politieke meerderheid voor was. Het college gaat zich nu bezinnen op de vraag hoe nu verder. Daarbij liggen meerdere opties open, waaronder het concept van de unilocatie.

De wethouder geeft aan dat hij het belangrijk vindt om eerst met omwonenden en andere betrokken burgers in een informele setting terug te kijken naar het proces. Hij geeft aan vanavond vooral te willen luisteren. Het voorstel is om in het eerste deel van de avond gezamenlijk terug te kijken naar het proces: wat ging goed en wat kan beter? En het tweede deel van de avond te gebruiken om inhoudelijk vooruit te kijken. De bijeenkomst is niet bedoeld om allerlei technische vragen over de voorgedragen locaties te beantwoorden. Behalve omwonenden en betrokken burgers zijn raadsleden uitgenodigd voor deze avond om mee te luisteren. Ook is een journalist van het Haarlems Dagblad aanwezig, daartegen heeft niemand bezwaar.

Er wordt een beknopt verslag gemaakt dat per mail wordt toegezonden aan de genodigden en het komt op de website van de gemeente Haarlem (op de pagina unilocatie).

Terugkijken op het proces en lessen leren voor de toekomst

Na een korte voorstelronde nodigt de wethouder de aanwezigen uit om te reageren op hoe zij het proces hebben ervaren. Uit de reacties kwamen de volgende hoofdpunten ten aanzien van het proces naar voren:

a. Men voelt zich inhoudelijk onvoldoende serieus genomen

Omwonenden van de vier mogelijke locaties geven aan dat zij veel inhoudelijke informatie hebben aangeleverd aan de gemeente. Zij zijn van mening dat daar onvoldoende serieus inhoudelijk op is gereageerd. Op inhoudelijke bezwaren, bijvoorbeeld in een brief over de locatie aan de Wilhelminastraat, is niet ingegaan. Bij vragen over de beheersbaarheid is verwezen naar een beheersplan dat er nog niet was. Er waren twijfels bij de kwaliteit van de gemeentelijke rapportages over de locaties. Dat heeft geleid tot wantrouwen en achterdocht bij omwonenden.

b. Er is te weinig erkenning geweest voor de (vrees voor) overlast

(Potentiele) omwonenden misten de erkenning van de gemeente dat de unilocatie overlast geeft. Met name het ontbreken van een beheersplan heeft tot achterdocht geleid. Beheersbaarheid zou uitgangspunt moeten zijn bij het vinden van een locatie, en niet het sluitstuk.

c. Er is te weinig erkenning geweest voor de (vrees voor) daling van huizenprijzen
(Potentiele) omwonenden misten de erkenning van de gemeente dat een unilocatie in de buurt van hun huis zou kunnen leiden tot een daling van de huizenprijs. Dit aspect is weliswaar meegenomen in de rapportages, maar bewoners voelden zich weggezet als NIMBY's. Bewoners voelen zich juist betrokken bij de doelgroep en hebben begrip voor de gemeentelijke opdracht om voor goede opvangvoorzieningen te zorgen. Overigens worden door aanwezigen ook voorbeelden genoemd uit andere steden waarbij de huizenprijzen, na eerst te zijn gedaald, na vestiging van een opvangvoorziening later weer zijn gestegen doordat de veiligheid is toegenomen.

d. De communicatie is niet optimaal geweest

De aanwezigen geven aan dat de middelen die gebruikt zijn om mensen te informeren in principe goed waren (aparte website, bewonersbrieven, schouwen, informatiebijeenkomsten). Wel wordt aangegeven dat informatie soms niet klopte of tegenstrijdig was. Op de informatiebijeenkomsten werd niet altijd adequaat antwoord gegeven op vragen. Ook is gepleit voor meerdere momenten van participatie van burgers.

e. Het proces duurt lang

De discussie over de opvang van dak- en thuislozen is al lang gaande. Bij de huidige omwonenden is de verwachting gewekt dat de locaties gesloten zou worden. Men heeft het gevoel dat het al met al niet opschiet. Er moet nu snel een duidelijke oplossing komen.

f. Duidelijke randvoorwaarden

Als er opnieuw naar een locatie gezocht gaat worden is het belangrijk dat er duidelijke randvoorwaarden worden opgesteld. Te denken valt aan: wat is het budget, hoe zit het met beheersbaarheid, welke dagbesteding zorg willen we voor de doelgroep organiseren etc.

Inhoudelijke reacties

De wethouder geeft aan dat het college het voorstel voor de unilocatie heeft teruggetrokken, maar dat de vraag hoe verder met de opvang er natuurlijk nog steeds ligt. De locaties zijn weliswaar van tafel, maar er liggen meerdere opties open, waaronder ook nog steeds het concept unilocatie. De aanwezigen wordt gevraagd naar hoe zij hier tegenaan kijken. Vanuit de aanwezigen zijn de volgende inhoudelijke reacties gegeven:

a. Huidige situatie nachtopvang is goed

Een naaste buur van de Slaaphoek (nachttopvang Leger des Heils, Bakenessergracht) vindt het een goed teken dat er deze avond veel leden van de klankbordgroepen zijn en weinig omwonenden van de huidige locaties. Hij meent dat onwetendheid een rol speelt in de oordeelsvorming. De eerste jaren dat hij naast de nachtopvang woonde, was er inderdaad veel overlast. Maar in overleg met gemeente, Leger des Heils en politie zijn diverse maatregelen genomen zoals het instellen van portiers, aansluiting van openingstijden van dag- en nachtopvang en meer politietoezicht. De overlast is nu minimaal, maar betrokken partijen moeten wel alert blijven bij overlastsituaties.

b. Unilocatie niet in het centrum

Versillende aanwezigen vragen zich af of de opvang noodzakelijkerwijs in het centrum van Haarlem moet komen. Dit is niet alleen een duur maar ook een dichtbevolkt deel van

Haarlem. De wethouder geeft aan dat hiervoor gekozen is omdat het centrum of de directe omgeving een “natuurlijke biotoop” is voor (een deel van) de doelgroep. Ook in andere steden blijkt dat de doelgroep het centrum opzoekt of er blijft hangen. Dit wordt ondersteund door de aanwezige cliëntenvertegenwoordiger van het Leger des Heils. Volgens de aanwezigen had de keuze voor het centrum beter beargumenteerd moeten worden.

c. Scheiden van verschillende doelgroepen

Een mogelijk nadeel van de unilocatie is dat alle dak- en thuislozen bij elkaar worden gezet, terwijl er binnen deze doelgroep een variëteit aan mensen is met verschillende (zorg)behoeften. Er zou gedacht kunnen worden over gerichte opvang voor verschillende doelgroepen : verslaafden, ex-verslaafden, mensen met psychiatrische problematiek al dan niet gecombineerd met een verslaving, mensen die net dakloos zijn geworden, mensen die 24-uurs zorg blijvend nodig hebben. Al brengt dat ook weer mogelijk andere voor- en nadelen met zich mee (mogelijk hogere kosten, meer plaatsen mogelijke overlast).

d. Kleinschalige opvang

De verwachting is dat een unilocatie vanwege de grootte voor (veel) overlast gaat zorgen. Beter is het daarom de verschillende doelgroepen in kleinschaligere opvangvoorzieningen te huisvesten. Daarmee wordt de overlast minder en beter verspreid over de stad. De suggestie wordt gedaan om met een transparant puntensysteem te werken dat is gebaseerd op de verwachte overlast en de mogelijkheden voor beheersbaarheid. Vanuit de politiek wordt de kanttekening gemaakt dat kleinschalige opvang een dure oplossing is en dat de budgetten beperkt zijn.

e. Activering van de doelgroep

Vershillende aanwezigen pleiten voor een veel intensievere begeleiding van de doelgroep waarbij mensen meer worden geprikkeld en geactiveerd. Sommigen uiten twijfels bij de professionaliteit van de zorgaanbieders. Het gaat erom deze mensen een perspectief te bieden. Bovendien: als de mensen meer mogelijkheden tot activering en dagbesteding krijgen, neemt ook de overlast af.

f. Voldoende budget

Het is belangrijk dat voor kwalitatieve opvang voldoende middelen worden uitgetrokken. Het is niet realistisch om met een beperkt budget dit te realiseren. Kostenbesparing zou niet het uitgangspunt moeten zijn, maar kwalitatief goede opvang en zorg.

Afronding en vervolg van het proces

Wethouder van der Hoek geeft aan dat het ook voor hem een leerzaam proces is geweest. Hij vindt het teleurstellend dat hij de discussie niet in de raad heeft kunnen voeren. Het college had op de vragen van de fracties en bewoners een goed antwoord kunnen en willen geven. Maar de politieke realiteit was op dat moment dat de meerderheid van de partijen tegen het voorstel was waardoor het college zich genoodzaakt voelde het voorstel terug te trekken. Dat is voor iedereen onbevredigend geweest.

Tot slot vraagt de wethouder welke ideeën er leven over verdere participatie van bewoners bij het vervolgproces. De aanwezigen geven aan zeker betrokken te willen blijven. Er wordt gepleit voor een brede projectgroep waar naast (ervarings)deskundigen, politie,

zorgaanbieders ook bewoners aan deelnemen. De wethouder zegt toe terug te komen met een voorstel voor hoe de participatie verder vormgegeven gaat worden.

De wethouder licht toe hoe de eerste vervolgstappen er uitzien. Van de avond wordt een verslag gemaakt. Op 3 oktober is er een gesprek met de raadsleden gepland. De uitkomsten van deze avond worden meegenomen in de discussie met de raadsleden.

De wethouder sluit rond 22.15 de bijeenkomst af en dankt de aanwezigen hartelijk voor hun aanwezigheid en input.